

א) לעיל 15: 3 מיר מב, ב) כלים פי' מ"י, ד) לעיל 15: 3 ס"א ל"ג.

הגהות הב"ח

א) גמ' דהשתא לכו מונח הוא כיון: (3) שם ללא גולה גביה או דלמא: (4) רש"י ד"ה חמת וכו' וממרח יפה וכו': (5) בא"ד נפ' אלו כלים מליין:

מוסף רש"י

ותנא תונא. כלומר מליני תנא שלנו המסייענו בחמת (קדושין דכ): גול חמץ ועבר עליה הפסח אומר לו: לנגול הרי שלך לפניך. כעין ממות שולח, דהיקף מצד אחד. ובלשון (דע"ט 10) ונלכד ששילם לו אמתו עמנו וקרינא בה והשיל את הגולה אשר גול שהרי לא נשמתה (גיטין 13).

רבינו חננאל

רבא אמר הב"ע כגון שהיה דיסקיא של אביו מופקדת ביד אחר. פי' שני שקין מחוברין ומנוחין על החמור. אחד מצד זה ואחד מצד אחר. ובלשון ישמעאל אלרבי: איכא דאמרי אמר רב פפא לא תימא הני גולה חיבא דאין גולה קיימת אבל גולה קיימת צריך לילך אחריו, לא שני גולה קיימת לא שני אין גולה קיימת לשמא תייקר לא חיישינן. וכן הלכה. וכן פסק בפר"ח וצ"ל אין משלמין חומש על שבעת כפרות שעבוד קרקעות. פי' כגון שאין גולה קיימת וכוין שבעת קרקע ובה הנגול לטרפו להפיר דמי גולה שגולו אביו ודחה הירוש וכפר ונשבע בה, נמצאת שבעתו שכפר ונשבע על הקרקע שה(גניח) מורשה. אמרי גולה אין כאן מצות השבה אין כאן. רב חננאל ד"ל פי' מצות השבה אין כאן, שלא קיים מצות השבה שהרי לא השיב מה שנגול. הבית שניקבה וסתמוה שמרים הוצלה. פי' סתמוה שמרים ירודות כצמיד פתיל מבכנים ומצלת מן הטומאה על כל מה שבתוכה דתניא ר' יהודה אומר אין צמיד פתיל וחכ"א יש, כיצד חבית שניקבה וסתמוה שמרים ר"א אינה מצלת, וחכ"א מצלת. ודברים ברורים. ובפ"י קמא דבבמות אמרי חבית ניקבה היתה וסתמוה שמרים. ונתברר הפירוש.

הגול עצים פרק תשיעי בבא קמא

קה.

עין משפט
גור מצוה

קלב א מ"י פ"ח מהל' גולה ואבדה הלכ' ד' ופ"י מהל' שבעות הלכה ג ד סמנ' לאזין רה ועשין עג:
קלב ב מ"י פ"ח מהל' גולה ואבדה הלכה יא סמנ' עשין עג טור ש"ע ת"מ סי' שסו סעיף ג:
קלד ג מ"י שם פ"א הלכה ו סמנ' שם טושי"ע ח"מ סי' שם סעיף ג:
קלה ד ה מ"י שם טושי"ע שם סעיף ד:
קלו ו מ"י פ"ח מהלכות מורות הלכה ו:
קלז ז ה מ"י שם הלכ' ו:
קלח ט כ ל מ"י סכ"ז מהלכות טומאה מת הלכה ח:

HebrewBooks.org © Moznanim Publishers. No commercial use allowed.

אמר רבא גול שלש אגודות בג' פרושות והוולו ועמדו על שתיים חייב להחזיר לו אחרת. פי' אם ישנה בעין מחזיר אותה ואם לאו משלם ליה שיהיה כמנו שהיתה שיהיה גולה והוא הדין באחת שגולה והחולה שמחזיר לו אגודה או דמיה אללא רבותא נקט דלפילו בשלשה דקיים מצות השבה צרתמי אפ"ה חייב להחזיר לו אחת אע"ג דמהאי ותנא תונא דמיימי לא משמע מינה אללא היכא דגול אחת והחולה דהיה דמיה לגול חמץ ועבר עליו הפסח היה רבותא דג' קאמר רבא מסביר ומדנקט והוולו משמע דפשיטא ליה דאם גול ג' אגודות שוות שמי פרושות והחזיר לו ג' מהן ללא מייחייב להחזיר לו ג' לישית כיון דמעיקרא בשעת גולה לא היו ממונה ולשמא תייקר לא מיישינן:

ה"ג בעי רבא גור' ב' אגודות בפרישה והחזיר אחת מהן מהו מי אמרי' השתא מיהא ליבא גי'א גביה או דלמא הא לא אהדר גי'א וז"ל הא דגרס בספרים הוקרו ועמדה כו': מצות השבה אין באן. נראה לך דעני למיפשט אללא ללא מעכב מצות השבה ומצות השבה מיהא לא קיים: מצות גי'א אין באן. ומעכב מלשמות יין ומלמטא למתים כאלו לא גילה כלומר כמ"ד גילות מעכב דלחר ישתה הנזיר יין אחר כולם א"ג לענין מצוה קאמר ללא קיים מצות גי'א וליבא דכ"ע דלוגתא היא צמיר צפ' ג' מינין (דף 101). הרי אמרו חבית שניקבה וסתמוה שמרים כו'. מה שפירש בקונטרס חבית שנתנה ע"פ ארובה ומצלת על העלייה אין נראה דהיה משנה דמיימי כסמון חבית שנקבה היא צמ"ל כלים צפ"י (מ"י) דמשמע דמיימי להליל מה שנתנה אס היא צמ"ל המת דלוי הוה מיימי ע"פ ארובה היה לו לשנותה צמ"ל אהלנות ועוד לשון הלכה לא הוה משמע הכי דה"ל למימר חולצת ונראה לפרש דאיידי חבית המוקפת למיד פתיל שאין טומאה נכנסת בה צמ"ל המת ונקבה ככונס משקה דהכי הוה שיעורא דלחמך צמ"ל כלים (פ"ט מ"ח) וסתמוה שמרים מצלת על כל מה שנתנה והיא דלחמך כסוף המצניע (שם דף 101). ולענין למיד פתיל עד שיפחת רובו היינו בסתמוה שאם נקבה וסתמה הוה שם כלי עליה עד שיפחות רובה דלוי מהני לה סמימה דהוי כאוכלים שגיבול צמיט כיון דאין שם כלי עליו ולא כמו שפ"י בקונטרס דהמצניע ולענין למיד פתיל עד שיפחת רובו דכלי חרס המוקף למיד פתיל אין טומאה נכנסת דרך נקביו עד שיפחת רובו דמנוכח צמ"ל שפירש שגולא דשיעורו ככונס משקה וכן משמע דהיה שמיצא התם בקונטרס נתנה קדירה ע"פ ארובה דלחמך צ"ש הכל טמאים ככונס משקה ואפילו צ"ה לא מטהרי אללא עלייה אלל קדירה טמאה אללא נשבע

ועוד דקמשי ליה כשעמד צדין קודם מיתמו והן העמדה מאי מהני הרי כפר ונשבע ולא הוה דהא אוקמינן דלא הוה אב והוה צנו ועוד דקמשי כשעמד צדין מכלל דעד השתא צמ"ל עמד צדין והא נשבע הוא ואציו קמי מכלל דצ"ד הוה הלכך ל"ג ליה. וה"ג אי הוי חומש נמי משלם א"ר הונא כו' אי הכי ממון גמור הוא וחומש נמי לשלם: לפי שאין משלמין חומש על כפירה שעבוד קרקעות. דחומש אמאי קאמי אשבעתא לאו שבעה היא דק"ל שבעות (דף 97 מ:3) אין נשבעין על הקרקעות והאי צן כי אשבעתא כפר לה שעבוד הקרקעות דאי לאו משום אחריות נכסים לאו עליה גמילא לשומי: רבא אמר. געלס גזולה קיימת ודקאמי לך ולחייב הן חומש על שבעת עמנו כיון דהוה הכא כשהיתה דסקיא שמונן אציו נתון בה מופקדת ביד אחרים וגזילה זו כמורה דמי אשבעתא הוי בקושטא אשבעתא (ולא תימא צדיקא אשבעתא כדסדרת לעיל) ותנן צמ"ל שבעות (דף 97 מ:1) ומייבס על זון השבעה ועל שגגתה עם זון הפקדון ואין מייבין על שגגתה גרידתא כי הכא דליציה אכסיה: לא שנו אללא שאין. אותה חלי פרוטה קיימת מן הגזילה עממה ומאי פרוטה הוא דמחייב ליה ולאו ממונה איכא לרב אס קיימת היא מן הגזילה עממה צריך לילך: חיישינן שמא שייקר. ומעמדו על הפרוטה: חייב להחזיר לו. אגודה אחרת ואע"פ דהשתא לא שיהא פרוטה כיון דשעת גזילה הוה שיהא פרוטה בעי להשדויה ולהליכה אחריו: ופנא סוגא. מנא ידן שייעמיה. שגילת. אחת מהשמים ששיר: ועשרה השנים מהו. הוה גילוח או לא: אמר ליה רב אחא לרבינא נזיר שגילת. כל השערות אחת אחת קמבעיא ליה צמ"מיה. כלומר הא דלוי גילוח הוה כיון ששערה שגלגל לאי שיעור הוה ציה שיעור גילוח וגילוח אחת ואע"פ דשערה שגלגל הוה: ששערה אחת. ששערה לגלגל אין כאן שיעור גילוח: ה"ג מי אמרינן השתא מיהא ליכא שיעור: חבית שניקבה וסתמוה שמרים. ונתנה ע"פ ארובה (א) וממרתה יפה סביביתיה וטומאה צבית מצלת על העלייה כולה מצלת בה שם טומאה דסמימת שמרים סמימה היא ולא שטתה ציה טומאה צמ"ל כלים צמ"ל (ה) ואלו מצלין: אגף. לשון מגופה. אגף חליה היה בה חמתי שיעור נקב לטמא וכלי המקבל טומאה אינו חוץ צפני הטומאה ואגף צמיט חליה מהו מי אמרינן השתא מיהא ליכא שיעור נקב או דלמא לא לא סתם שיעור סמימה: פקקה בורר. ואין שם שמרים: עד שימרה. צמיט מן הדדין של זמורה לסותמו היע"ב נשבע

אמרו ג' גול חמץ ועבר עליו טומאה נכנסת בתוכו ככונס משקה: אגף חציה. מימה היכי דמיה הך צמ"ל להקך צמ"ל דלעיל דכיון דאין כאן נקב ולמה לא תועיל הסמימה דמ"ל אס לא נקבה מעולם אללא כך ומ"ל שאגף חליה [ועוד] מימה דהכא אמר צמ"ל שמה שמרים שמה סמימה וצמ"ל דיצבות (דף 101): אמרינן חבית של זיתים מנוגלים צ"ש אומרים אין לריכה לינקב ומודים שאם נקבה וסתמוה שמרים שהיא טומאה וי"ל דהתם דלוי לענין הכשר מסתמא לא ניחא להו לצעלים צמה שיוצא ממנה כיון שנקבה אף על פי שסתמוה שמרים לאו סמימה מעלייתא היא אלל לענין להליל ממונה הוה סמימה מעלייתא: